

EKSPERIMENTINIAI BETA GLIUKANO GALIMO MODULIACINIO POVEIKIO PELIŲ PLAUČIŲ KANCEROGENEZEI TYRIMAI

Danguolė Zabulytė¹, Irena Jonauskienė¹, Saulė Uleckienė², Dalia Akramienė³,
Paulius Matusevičius⁴, Janina Didžiapetrienė²

¹*Imunologijos departamentas, Inovatyvios medicinos centras, Valstybinis mokslinių tyrimų institutas
Molėtų pl. 29, LT-08409 Vilnius*

²*Onkologijos institutas, Vilniaus universitetas, Santariškių g. 1, LT-08660 Vilnius*

³*Medicinos akademija, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas*

⁴*Veterinarijos akademija, Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas*

Santrauka. Beta gliukanai yra natūralūs polisacharidai, randami kepimo mielėse, avižose, miežiuose ir grybuose. Tyrimų duomenimis, jiems būdingas įvairus biologinis poveikis (imunomoduliacinis, antikancerogeninis, mažinantis lipidų koncentraciją ir kūno svorį). Šiuo darbu norėta nustatyti galimą moduliacinį beta gliukano (išskirto iš mielių) poveikį chemiškai indukuotai laboratorinių gyvūnų plaučių kancerogenezei. Naudotos 224 BALB/c linijos pelės (abiejų lyčių), suskirstytos į 6 grupes. Bandymo metu jos girdytos vandeniniu beta gliukano tirpalu (100 arba 500 µg/ml) *ad libitum*. Plaučių navikams indukuoti naudotas kancerogenas uretanas (švirkštas intraperitonealiai po 10 mg pelei du kartus per savaitę; suminė dozė – 50 mg pelei). Po 4 mėnesių gyvūnai dekapituoti. Jų plaučiai ištirti makroskopiškai ir mikroskopiškai. Bandymo rezultatai parodė, kad beta gliukanas statistiškai reikšmingai plaučių adenomogenezės, sukeltos uretanu *in vivo*, neslopino. Atsižvelgiant į tai, kad įvairūs beta gliukanai ar jų turintys junginiai yra naudingi kitose tyrimų (testų) sistemose, ateityje reikėtų atlikti daugiau bandymų ir išsiaiškinti jų veiksmingumą kancerogenezės metu.

Raktažodžiai: beta gliukanas, uretanas, plaučių kancerogenezė, pelės.